

Stadsfullmäktige
Stadsstyrelsen

§ 69
§ 183

11.06.2019
07.09.2020

Lotta Laaksonen m.fl.:s motion om att Pargas stad ska på ett övergripande sätt beakta de ekologiska aspekterna vid all ny planering av byggnader och grönområden

513/00.01.03/2019

Stadsfullmäktige 11.06.2019 § 69

Beslut

Stadsfullmäktige antecknade följande motion för kännedom:

"Vi vill som stad vara en ekologisk och kreativ föregångare. Därmed behövs det också lösningar som bidrar till detta.

- De ekologiska aspekterna ska beaktas i framtida nya byggnader när det gäller både byggmaterial och -lösningar. Man ska sträva efter ett arkitektoniskt betydelsefullt, avancerat byggande.

- Man ska använda sig av så lokala material som möjligt och beakta det lokala som ett särskilt värde vid konkurrensutsättning.

- Friluftsvärdet i stadens skogar ska höjas genom att öka trivselen och betona naturvärdena. Staden ska frångå all kalhuggning och övergå till hyggesfritt skogsbruk så att skogarna också ska förbli lämpliga för friluftsliv. Detta beslut bidrar också till strävan mot kolneutralitet.

- Vid byggandet ska man ta hänsyn till möjligheten till egen elproduktion (t.ex. solpaneler på tak, solfångare för produktion av varmt vatten).

- Stadsborna drar nytta av att få plocka ätbara frukter – skogsträdgårdarna i grönområden bjuder också på en fantastisk blomsterprakt om våarna.

Förslag: I stadsplaneringen, inom såväl byggande som grönområdesplanering, ska man som ett viktigt element ta hänsyn till de ekologiska aspekterna och trivselen i stadsmiljön genom att grönområden anläggs. I stadsområdet ska det finnas så mycket träd som ger ätbara frukter som möjligt."

Stadsstyrelsen 07.09.2020 § 183

Beredare
Föredragande

Teknisk chef Jonas Nylund, tfn 050 428 3774
Stadsdirektör Patrik Nygrén, tfn 040 511 4383
fornamn.efternamn@pargas.fi

Hållbar utveckling är ett av huvudtemana i Pargas stads strategi och utgör en genomgripande princip i handlingsplanen (för 2018–2021) samt i själva handlingarna, i synnerhet under rubriken "Aktivare fritid i en grönare stad". På det praktiska planet arbetar staden för hållbar utveckling på ett övergripande sätt som börjar med planeringen av markanvändningen. Målet där är att reglera områdesanvändningen och byggandet för att på det sättet skapa förutsättningar för en bra livsmiljö och främja en ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbar utveckling. Ett aktuellt exempel på detta är arbetet med generalplanen för Pargas centrum, som bland annat handlar om boende, trafik, rekreation, leder

och kulturmiljö. Likaså har staden nyligen sett över sin byggnadsordning för att göra tillståndsförfarandet för solfångarsystem och jordvärme mer flexibelt (fmge 12.5.2020 § 18).

I planeringen av grönområden har man redan länge beaktat den ekologiska hållbarheten. Dessutom har man på senaste tid börjat granska områdesplaneringen ur ett bredare perspektiv, det ekosociala systemet. Sett ur detta perspektiv är människan en del av naturen och naturen en del av samhället – och båda påverkar varandra. Enligt detta synsätt strävar man efter att beakta även social (och ekonomisk) hållbarhet och sammankoppling, inte som separata företeelser utan som integrerade delar av stadsekologin. Grönområden och tomter med byggnader som staden äger, som till exempel daghems- och skolgårdar, betraktas som ett kontinuum.

Några exempel på detta är Äventyrsgolfen (2017), översiktsplanen för Centralparken (2019) samt lekplansplanen för Centralparken (2019) och hortensiaparken (2020) som är under arbete. Samma princip syns i hanteringen av dagvatten där man i allt högre grad har en naturlig, vegetationsbaserad avledning som mål vid sidan av traditionell rörledning. Vi har testat detta i mån av möjlighet, bland annat med planteringarna vid den nya infarten till Ålovvägen. Vi har komposterat "avfallet" från grönområdena i minst fem år och återanvänt den här lokalt uppkomna livskraftiga jorden i parkerna. Också när det gäller andra material övergår man i allt högre grad till livscykelänkande.

Grönmiljöförbundet lanserade en serie riktlinjer för ett hållbart byggande av grön infrastruktur 2018, *Kestävän ympäristörakentamisen periaatteet* (KESY). Staden strävar efter att beakta dessa mer och mer i planering, konkurrensutsättning, byggande och underhåll av grönområden. De är visserligen bara ett steg i rätt riktning och ger inte svar på alla frågor.

Vid planeringen av parker och andra "gröna" områden i staden analyseras vilka ekosystemtjänster som områdena tillhandahåller. Ekosystemen i dessa områden producerar reglerande tjänster (bl.a. klimatreglering, kvarhållning och rening av vatten samt omhändertagande av skadliga ämnen), kulturella tjänster (bl.a. upplevelser, rekreation och kulturarv) och försörjande tjänster (bl.a. energi, råvaror och föda). Frukträd är en av de ekosystemtjänster som grönområdena bidrar med. I Centralparkens lekpark har man planerat frukträd och bärbuskar och reserverat ett mindre område för exempelvis pallkrageodling. Likaså finns det gamla frukträd i stadens grönområde i hörnet av Tennbyvägen och Kalkvägen. Detta område kan eventuellt utvecklas i riktning mot en skogsträdgård med ätbar avkastning. Även då man planerar till exempel gården till det nya skolcentret är det möjligt att reservera plats för estetiskt tilltalande växtlighet som utnyttjar dagvatten och ger ätbar skörd.

Att ha frukträd i parker och på stadens andra tomter har sina utmaningar och dessa behöver beaktas. Det är inte enbart så att de förbättrar hållbarheten i ett ekosocialt hänseende. Att underhålla frukträd skiljer sig från underhållet av andra parkträd och det behöver beaktas då resurserna fördelas. Satsningarna som behövs är långsiktiga, eftersom växtligheten inte når produktionsålder i ett ögonblick (frukträd gör det i bästa fall först efter ca 10 år). Förslaget om att

inrätta nya grönområden innebär en ekonomisk satsning i synnerhet på underhåll: områdena kan inte utvidgas om inga tilläggsåtgärder görs eller om resurser inte flyttas från andra objekt till dem. Här behöver bland annat vandalism, nedskräpning och skadlig plundring av träden räknas in. Också det faktum att frukten attraherar andra medlemmar i vårt stadsekosystem (rådjur, råttor, fåglar) behöver tas i beaktande – fruktträdgårdar måste normalt inhägnas.

Parkskogar i närhet av bebyggelse kan ha eller sakna skogsbruksplan, men de primära åtgärder som görs är gallringar där man eftersträvar att även avlägsna kvistar och övriga hyggesrester. En ganska stor del av parkskogarna har till följd av resursbrist blivit dåligt eller helt oskött och är i behov av gallring. Detta dels för att göra dem mera attraktiva som strövområden och dels för att hålla intilliggande bostadsområden ljusa och inbjudande. Staden har tillsammans med skogsvårdsföreningen nu påbörjat och kommer systematiskt att fortsätta åtgärda parkskogarna. De första områdena som har nu gallrats genom det samarbetet finns vid Lövnäs och Tennby.

Förslag	Stadsfullmäktige tar del av ovanstående information och förklarar motionen slutbehandlad.
Beslut	Förslaget godkändes.
Delgivning	Efter slutlig beslut: Lotta Laaksonen
